

dobí in skupaj spravi. Varujte tedaj gnoj, in pustite gozd pri miru. (Dal. prih.)

Še nekoliko zarad naselitev v Slavoniji.

„Novice“ so v 8. letošnjem listu o tem že nekaj spregovorile; naj dostavijo tu še, kar jim piše vodja Pakraške domène gosp. Ludovik Stein, ki je že prvi pot poslal glavne pogoje, pod katerimi se oddajajo v Požeganskem komitatu Kutinarskega okraja, občina Uljaniška po grajščini Pakraški naselnikom še prazna zemljišča; zdaj jih ima grajščina še 200, če se računi na enega naseljence po 8 oralov.

Ker je pa došlo od več strani mnogo vprašanj zarad tega, naznanja oskrbnništvo, da utegne rodovina tudi več ko 8 oralov — oral po 1600 □ sežnje — kupiti, ako je za to dosti premožna. V zemljiški knjigi je pa za vsako naselišče po 8 oralov poseben zapisnik, zato se mora po tem ravnati; pogoj pa, da vsak kupec ali naseljenec mora takrat, ko vzame zemljo v lastnino, za vsakih 8 oralov plačati grajščini 100 gold. na račun kupa, — ta pogoj ostane zmirom veljaven.

Vsakako je dobro za rodovino, da takega zemljišča ne prevzame drugače, ko da jej potem, ko je plačala 100 gold. naprej, ostane še nekoliko denarja; kajti skušnja uči, da gospodar, ki prinese kacic 400 do 500 gold. seboj, v tem komitatu jako dobro shaja na takem naselišču, če je priden delavec in se sploh drži rednega in treznega življenja. Nekoliko denarja mu je posebno zato treba, ker si mora prvo leto delati hišo, hlev in enaka poslopja, kar ga gotovo nekoliko stane, razen tega ga pa tudi pri drugem delu zadržuje, naj si bo že na lastni zemlji, ali pa za plačo drugod.

Razen tega, da pridni naseljenec obdeluje svoje polje, prav lahko najde tudi vse leto zaslužka obilo v tem kraju, poleti pri poljskem delu, pozimi pa po gozdih, kjer se pripravljajo drva in seka les za trgovino; če ima kdo živino in voz, si še lahko z različno vožnjo denarja služi.

Za tiste, kateri bi imeli tje potovati čez Sisek, je najbolje, da se obrnejo čez Popovačo, Kutino in Banovajarugo do Poljan, kamor je 6 milj daleč. V Poljanah je po grajščinskem oskrbništvu naročeno v gostilnici, da ima grajščinsk služabnik prišedšim kazati zemljišča za naselbo odločena. Naselba Antunovac je le pičle četrte ure od te vasi. Kdor hoče kaj kupiti, naj se podá v Pakrac v grajščino, kjer se naredé kupna pisma; od Poljan do grajščine je 3 milje daleč.

Oskrbnik gosp. Stein pravi, da popisuje pogoje in razmere čisto tako, kakor so, ne več, ne manj; pogojev se grajščina natanko drži. Pristavlja pa, da so povsod na svetu dobri in hudobni ljudje, in da naj se, kdor pride v Sisek z namenom, ogledati si zemljišča in jih kupiti, nikakor ne dá slepiti po ljudéh, ki bi mu morda boljše pogoje obetali ali svoja selišča za kup ponujali. Je namreč tam več naseljencev, ki se niso držali pogojev ter z grajščino se še ne pobotali. Če bi kdo kupil od takega naseljence, ki je grajščini še kaj dolžan, posestvo, lahko pride z grajščino v pravdo, ki bi bila le njemu na kvar. Vsak naj se toraj naravnost do grajščinskega oskrbnništva obrne, drugih ljudi pa naj ne posluša in naj se tudi ne pečá ž njimi. Ker gospod oskrbnik Stein vedno pravično in javno ravná s kupovalci, je najbolje, ako se naravnost do njega obračajo; za druga opravila in pota odločuje potem on sam namestnika ali zaupnika, da naseljenci nimajo pozneje drugih nepotrebnih potov.

Slednjič prosi vodja gospod Stein, da vsak, kdor se do njega obrne, naj mu razen svojega imena na-

znani na tanko zadnjo pošto in okraj, v katerem je, ker je po Kranjskem in Koroškem mnogo krajev enacega imena. Njemu pa naj se piše: Gosp. Ludovik Stein, vodja domène Pakrac v Slavoniji. *)

Obrtnijsko-gospodarske stvari.

Karlovska železnica

je za nas Slovence velike važnosti; posebno, ako se iz Karlovca dalje potegne do Serajeva in noter v Turško; po njej smo Turškim Slovanom najbolj približani. Bogata Bosna se nam naravnost odpré. Črta Beljak-Serajevo zveže najhitreje in najpripravneje severozapad z jugo-izhodom. Ako bo znala Ljubljana prilžnost porabiti, postane ona glavna štacija za industrijelne izdelke, ki se bodo izvažali v jugo-izhod. Kranjska obrtnija ima veliko prihodnost, ako se ne dá od tujih prehiteti, katere bodo vse skušale stopiti v zvezo s slovenskim jugom po železnicah. Proga Ljubljana-Karlovac-Serajevo-Carigrad ima mnogo sovražnikov, in to jako mogočnih: Dunajčanje, Magjari in Srbi bi radi, da bi šla vsa kupčija v Turško čez Dunaj — Pešto — Beligrad; ker je jasno, da bi po tem imeli ves dobiček Dunajski, Ogerski in Srbski trgovci te dežele, obrtniki in železnice teh dežel. Slovenski trgovci in obrtniki pa bi ostali na strani. Tudi Italijani tej progi niso prijazni; kajti njim je najbliže, izvažati svoje izdelke po morji v Dalmacijo, in kedar bo Dalmacija z železnicami s Turškimi deželami zvezana, nam bo laška obrtnija najhujšo konkurencijo delala v kupčiji z jugo-izhodom; zato tudi Italijanom ta železnica ne bo po volji. Tisti pa, katerim mora biti ta železnica več ko draga, so: 1. Rudolfova železnica, katera zidana med gorami, ni imela do zdaj nobenega posvetnega pomena, in kaže le velikansko zgubo, ki jo mora plačevati država; po gorskih dolinah, skozi katere Rudolfova železnica gré, je sicer mnogo obrtnije z železom in drugimi izdelki, toda kam izvažati te izdelke, ko gre železnica samo do Ljubljane? Ako pa se potegne proga iz Ljubljane v Karlovac in Serajevo in Carigrad, bodo vsi ti kraji svoje izdelke po najkrajši poti lahko v izhod prodali; zato bodo 2. vse te dežele, po katerih Rudolfova železnica gre, rade podpirale progo Ljubljana-Serajevo; 3. Tirolsko, in ako se železnica čez Arelsko goro dozida; 4. Švica imata po tej progi najkrajšo pot v Orient; 5. Ljubljana, Kranjska dežela in sploh vsi Slovenci; za Slovence je ta železnica take važnosti, da od nje vsa naša prihodnost svoj obraz spremeni ali na bolje ali na slabo: z dvema črtama nas hočejo zadušiti, prvič s črto Dunaj-Pešt-Beligrad, drugič s črto Dunaj-Noví; vse nam hočejo Dunajčanje požreti, naša obrtnija ostane čisto osamljena; toliko bolj energično se moramo potegniti za črto Carigrad-Serajevo-Karlovac-Ljubljana-Beljak-Insbruk-Bregenz-Pariz, in vse dežele, ki so pri njej interesirane, na pomoč pozvati. Interesiran je še 6. Karlovac in 7. cela Bosna, ki ostane tudi na strani, ako pojde glavna kupčija čez Beligrad-Pešt in Dunaj. Pozor toraj, Slovenci! Če se tudi Srbom zamerimo, „in Geldangelegenheiten hört die Gemüthlichkeit auf“ pravi Dunajčan; mi ne moremo Srbom na ljubo odreči se svoji prihodnosti, še menj pa Magjarom in Dunajčanom na ljubo!

*) Ravno nam je gosp. Stein telegrafično naznanil, da bo prišel v pondeljek 5. aprila sam v Ljubljano ter v gostilni „pri slonu“ dajal vsakovrstna pojasnila tistim, ki ga bodo hoteli obiskati.